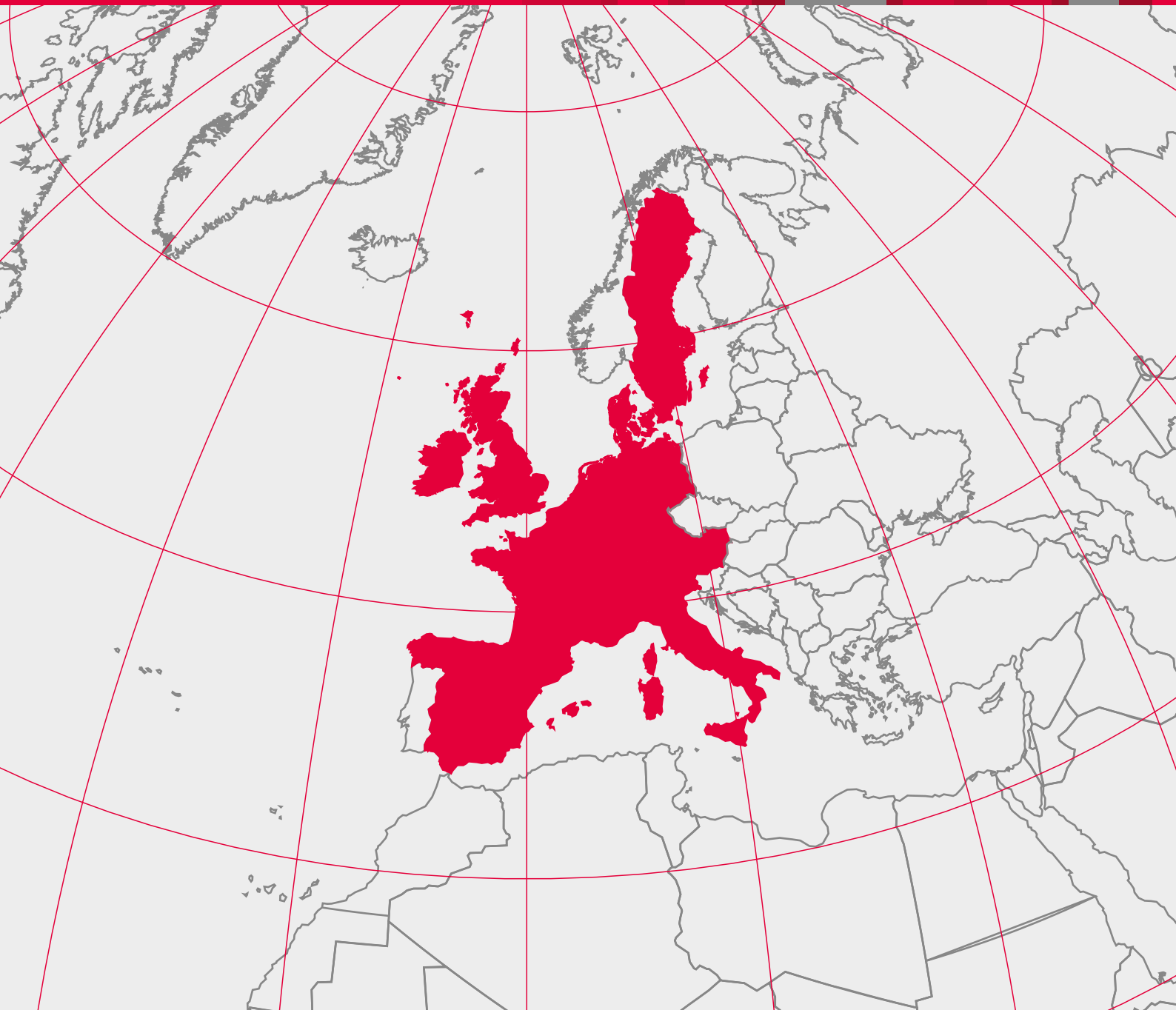

Landenrapport Atradius

Belangrijkste West-Europese markten –
mei 2017

Inhoud

België	3
Dit artikel afdrukken	
Denemarken	5
Dit artikel afdrukken	
Duitsland	7
Dit artikel afdrukken	
Frankrijk	9
Dit artikel afdrukken	
Ierland	11
Dit artikel afdrukken	
Italië	13
Dit artikel afdrukken	
Nederland	15
Dit artikel afdrukken	
Oostenrijk	17
Dit artikel afdrukken	
Spanje	19
Dit artikel afdrukken	
Verenigd Koninkrijk	21
Dit artikel afdrukken	
Zweden	23
Dit artikel afdrukken	
Zwitserland	25
Dit artikel afdrukken	
Alles afdrukken	

België

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Nederland:	16,9 %
Duitsland:	12,9 %
Frankrijk:	9,7 %
Verenigde Staten:	8,6 %
Verenigd Koninkrijk:	5,1 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Duitsland:	17,1 %
Frankrijk:	15,7 %
Nederland:	11,7 %
Verenigd Koninkrijk:	9,0 %
Verenigde Staten:	6,0 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	1,7	1,5	1,3	1,4	1,6
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,3	0,6	2,0	1,9	2,0
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,6	1,1	0,7	1,2	1,4
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,1	-0,3	-2,9	-0,2	0,4
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,9	0,0	4,3	1,7	3,1
Werkloosheidscijfer (%)	8,6	8,5	8,0	7,6	7,6
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	5,1	2,4	2,3	2,0	2,5
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	5,1	4,3	5,8	2,9	2,1
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-3,1	-2,5	-2,7	-2,6	-2,4
Staatschuld (% van bbp)	99,6	106,3	103,1	103,9	108,5

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Belgische sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

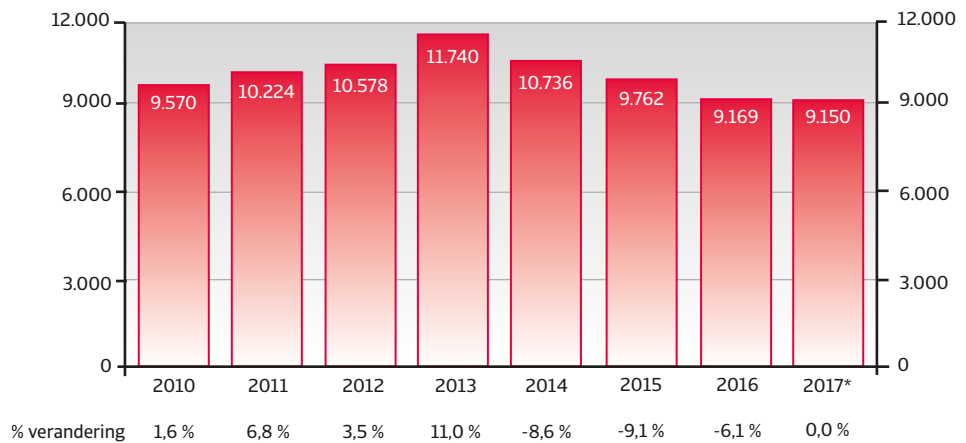
De insolventieomgeving

Groot aantal faillissementen ondanks daling de afgelopen jaren

Na de sterke stijging in de nasleep van de kredietcrisis van 2008 ging het aantal Belgische faillissementen in de periode 2014-2016 ieder jaar verder omlaag. Verwacht wordt dat dit cijfer ondanks een daling van 6% in 2016, in 2017 slechts zal afvlakken. De faillissementen in de bouw en de detailhandel gaan echter tegen de positieve trend in die in de tweede helft van 2016 is ingezet. Zo zal het aantal bedrijfsfaillissementen, met naar verwachting ongeveer 9.150 gevallen dit jaar, nog altijd hoger liggen dan voor de start van de wereldwijde kredietcrisis van 2008 (ongeveer 7.700 gevallen in 2007).

Belgisch insolventiepeil

(jaar-op-jaar verandering)

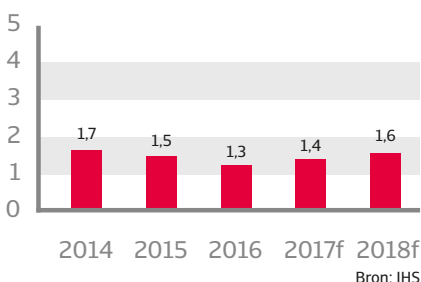

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

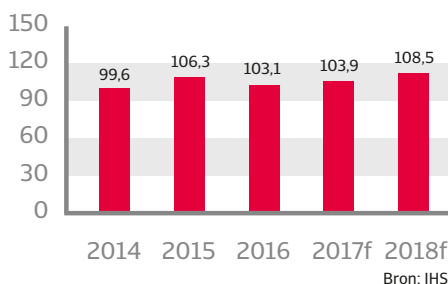
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)

Bescheiden groei in 2017, maar hervormingen op komst

De Belgische economie kende in 2016 een groeivertraging naar 1,3%. Aanleiding was de negatieve invloed op de particuliere consumptie van verhogingen in de indirecte belastingen en een tijdelijke bevrozing van de loonindex waartoe de regering in 2015 had beslist. De economische groei zal in 2017 met 1,4% naar verwachting bescheiden blijven, waarbij de bestedingen van huishoudens geremd zullen worden door de aanhoudende begrotingsconsolidatie en loonmatigingsmaatregelen. Wel wordt verwacht dat de werkloosheid in 2017 verder zal dalen. De netto-uitvoer zou positief moeten bijdragen aan de Belgische economische prestaties. Doordat België een exportgerichte economie is, zou zijn handelsbalans structureel positief moeten zijn.

Staatsschuld (% van bbp)

De structurele hervormingen van de arbeidsmarkt en het pensioenstelsel beginnen hun vruchten af te werpen en zouden de veerkracht en het internationaal concurrentievermogen van de Belgische economie op middellange en lange termijn moeten helpen vergroten.

De aanhoudende bezuinigingsmaatregelen zouden zich in 2017 moeten vertalen in een lichte daling van het begrotingstekort. De pensioenhervorming heeft er aanzienlijk toe bijgedragen om het systeem op termijn betaalbaar te houden. De staatsschuld zal echter één van de hoogste in de Europese Unie blijven in termen van de verhouding overheidsschuld/bbp.

Denemarken

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	20,7 %
Zweden:	12,6 %
Nederland:	8,3 %
China:	7,4 %
Noorwegen:	6,2 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Duitsland:	18,2 %
Zweden:	11,8 %
Verenigde Staten:	8,5 %
Verenigd Koninkrijk:	6,4 %
Noorwegen:	6,3 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	1,7	1,6	1,1	1,4	1,3
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,6	0,5	0,3	1,0	1,3
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,5	1,9	2,1	1,2	0,8
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,4	0,9	-0,7	-0,6	0,3
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,9	1,1	3,9	2,4	1,3
Werkloosheidscijfer (%)	6,5	6,2	6,2	6,4	6,3
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	3,4	2,5	4,7	1,8	3,1
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	3,6	1,8	1,4	1,9	2,2
Begrotingssaldo (% van het bbp)	1,3	-0,9	-1,5	0,1	-0,1
Staatschuld (% van bbp)	40,7	39,3	37,5	38,1	39,4

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Deense sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

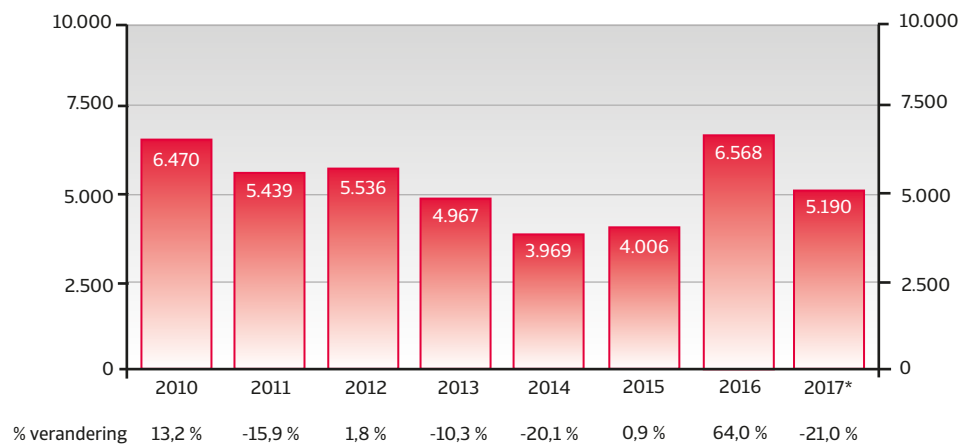
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

Scherpe maar uitzonderlijke stijging van het insolventiepeil in 2016

Door de introductie van een nieuwe bedrijfsvorm en omdat de officiële statistieken zijn bijgewerkt, is het insolventiepeil bij Deense bedrijven omhoog geschooten. Dit maakt het moeilijk om een accurate prognose te geven voor de reële ontwikkeling van het faillissementscijfer in 2017. Verwacht wordt dat het aantal faillissementen dit jaar met 20% zal dalen, wat de uitzonderlijk hoge cijfers van 2016 dan ook zou corrigeren.

Deens insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

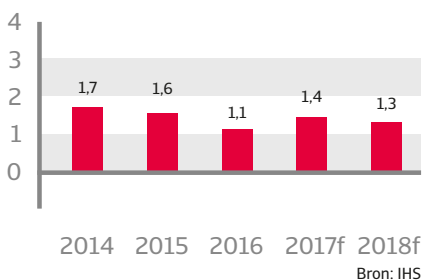

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

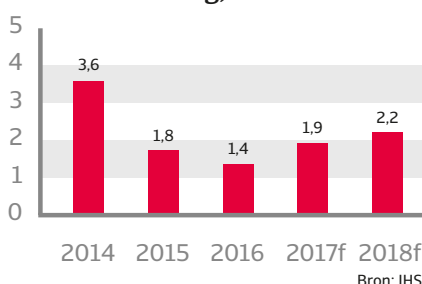
Reële groei bpb (jaar-op-jaar, % verandering)

Export zal aantrekken

Onder impuls van investeringen en de export zal de Deense economie in 2017 naar verwachting met 1,4% groeien. De Deense economie heeft een deel van haar concurrentievermogen herwonnen dankzij structurele hervormingen die de kwestie van de hoge loonkosten aanpakten. Vermijden dat de kroon veel sterker wordt ten opzichte van de euro helpt Deense bedrijven om concurrentieel te blijven in hun exportbestemmingen in de eurozone. Deense exporteurs zullen waarschijnlijk ook profiteren van een toenemende vraag als gevolg van het waardeverlies van de euro. De particuliere consumptie zal in 2017 naar verwachting echter slechts beperkt toenemen.

Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)

Met een overheidsschuld onder de 40% van het bpb zien de overheidsfinanciën er gezond uit. Dit biedt ruimte voor meer fiscale stimulansen.

Duitsland

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Nederland:	13,7 %
Frankrijk:	7,6 %
China:	7,3 %
België:	6,0 %
Italië:	5,2 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Verenigde Staten:	9,6 %
Frankrijk:	8,6 %
Verenigd Koninkrijk:	7,5 %
Nederland:	6,6 %
China:	6,0 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	1,6	1,5	1,8	1,4	1,5
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,9	0,2	0,5	2,1	1,8
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,0	1,9	1,8	1,5	1,4
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	0,9	2,3	1,2	0,2	0,3
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,5	0,5	1,0	2,6	2,5
Werkloosheidscijfer (%)	6,7	6,4	6,1	5,8	5,9
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	3,4	1,1	2,1	2,7	2,0
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	4,0	4,6	2,4	3,6	3,2
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-0,2	0,2	0,2	0,1	0,0
Staatschuld (% van bbp)	68,3	69,9	65,3	63,4	65,5

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Duitse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

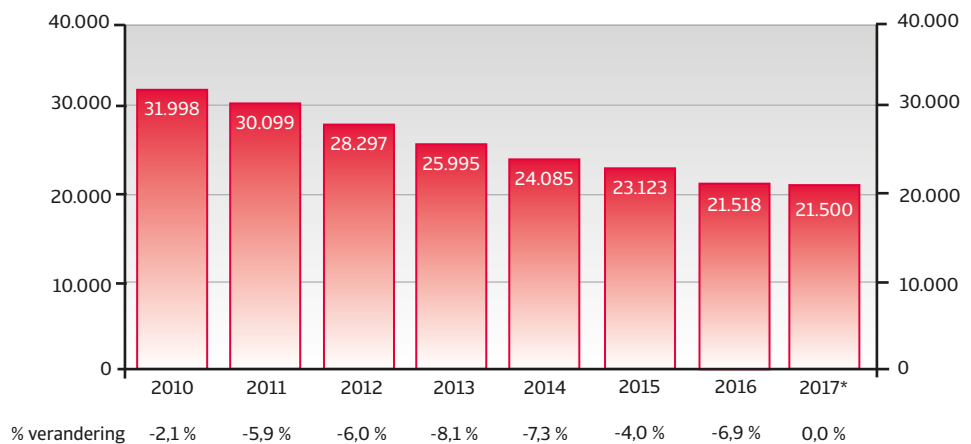
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

Geen verdere daling in faillissementen verwacht in 2017

Als gevolg van Duitslands goede economische prestaties sinds 2010 is het aantal faillissementen er jaarlijks gedaald. In 2016 nam dit af met 6,9%, tot ongeveer 21.500 gevallen. Wel hadden schuldeisers in 2016 maar liefst 27,4 miljard euro aan vorderingen openstaan, tegenover 17,3 miljard euro in 2015, dit omdat er grotere bedrijven met een zwaardere economische impact failliet zijn gegaan. In 2017 zit er geen substantiële daling van het aantal faillissementen zoals we die gezien hebben in de voorbije jaren aan te komen.

Duits insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

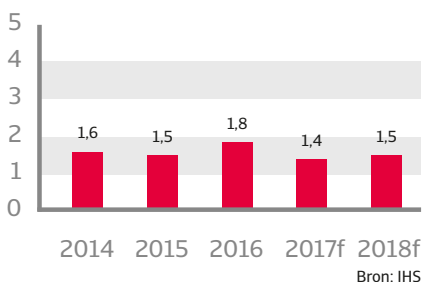

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

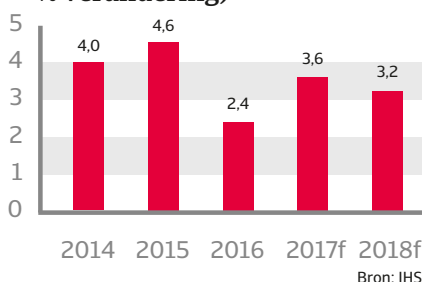
Reële groei bbb (jaar-op-jaar, % verandering)

Particuliere consumptie blijft een belangrijke drijvende kracht voor groei in 2017

De Duitse economie blijft veerkrachtig en noteerde een prima groeipercentage van 1,8% in 2016. Net als in 2015 was de consumptie van huishoudens die met 1,8% toenam een belangrijke stimulans (in tegenstelling tot eerdere jaren, toen de economische groei vooral door export tot stand kwam). De stijging van de consumentenprijzen met meer dan 2% zal de groei van de particuliere consumptie in 2017 naar verwachting wat vertragen. Toch blijft deze min of meer op peil door de stijging van de lonen en de dalende werkloosheid.

Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)

De export zal volgens de verwachtingen verder aantrekken omdat de wereldwijde vraag omhoog gaat en het herstel in de eurozone zich doorzet. Tegelijkertijd zullen de overheidsuitgaven en de industriële productie verder toenemen. Ondanks dit alles nemen de bedrijfsinvesteringen relatief beperkt toe.

De federale regering heeft sinds 2015 kleine begrotingsoverschotten gehaald, vooral dankzij hogere belastinginkomsten en lagere werkloosheidsuitkeringen door de regering. Verwacht wordt dat ook in 2017 en 2018 een begrotingsoverschot zal worden gerealiseerd. Wel zouden de overheidsuitgaven afhankelijk van de uitslag van de verkiezingen van september 2017 in 2018 en ook daarna verder kunnen toenemen.

Frankrijk

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	19,7 %
België:	10,9 %
Italië:	7,8 %
Nederland:	7,6 %
Spanje:	6,9 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Duitsland:	16,2 %
Spanje:	7,4 %
Verenigde Staten:	7,4 %
Italië:	7,2 %
Verenigd Koninkrijk:	7,2 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	0,7	1,2	1,2	1,3	1,4
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,5	0,0	0,2	1,5	1,5
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,5	1,5	1,8	1,2	1,2
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,5	1,2	1,3	1,0	1,6
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,9	1,6	0,4	1,0	1,3
Werkloosheidscijfer (%)	10,3	10,4	10,1	9,7	9,6
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,4	0,9	2,7	1,6	1,7
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	3,4	6,0	1,1	2,0	1,6
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-4,0	-3,6	-3,4	-3,0	-2,9
Staatschuld (% van bbp)	87,9	95,4	92,9	94,8	100,9

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Franse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

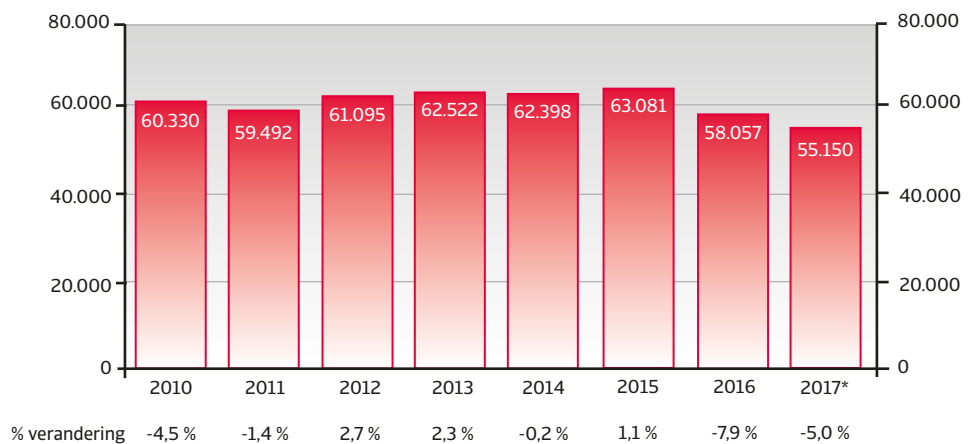
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
				
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
				
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel
				

De insolventieomgeving

Het insolventiepeil is in 2016 in 2017 gezakt maar blijft hoog

Het Franse insolventiepeil is in 2016 met zo'n 8% gezakt. Verwacht wordt dat dit in 2017 onder invloed van het (weliswaar bescheiden) economische herstel nog eens 5% zal dalen. Maar met een geschat aantal van 58.000 in 2016 ligt het aantal faillissementen nog altijd 5% boven dat van 2008.

Frans insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

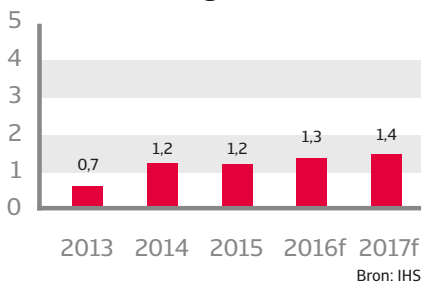

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)

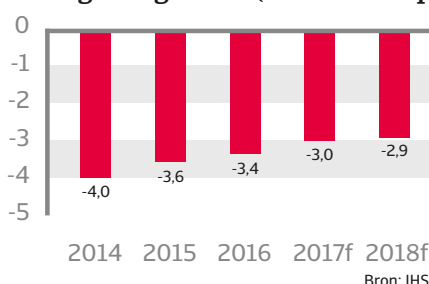

Groei blijft naar verwachting onder eurozone-gemiddelde

Na enkele jaren van zwakke bbp-toename onder 1% groeide de Franse economie in 2015 en 2016 met 1,2% per jaar. Deze stijging bleef wel onder het eurozone-gemiddelde (1,6% in 2016).

Voor 2017 en 2018 wordt verwacht dat de Franse economie slechts beperkt zal groeien, met respectievelijk 1,3% en 1,4%, wat nog steeds minder is dan het gemiddelde in de eurozone. De productiviteit blijft een probleem in de Franse productiesector. De werkloosheid lijkt wel een daling te hebben ingezet, wat positief zou moeten inwerken op de particuliere consumptie.

Begrotingssaldo (% van het bbp)

De kredietcrisis van 2008, daaropvolgende stimuleringsmaatregelen van de regering en Frankrijks slechts bescheiden herstel hebben de laatste jaren geleid tot een forse stijging van de staatsschuld, tot 93% van het bbp in 2016, in vergelijking met 67% van het bbp in 2008. De Franse regering heeft herhaaldelijk de Maastrichtnorm van 3% van het bbp niet gehaald. Ondanks een aantal bezuinigingsprogramma's zijn er nog meer maatregelen nodig om de overheidsuitgaven te beteugelen, omdat nergens anders in de eurozone de overheidsuitgaven zo hoog zijn als in Frankrijk (57% van het bbp).

Ierland

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Verenigd Koninkrijk:	31,6 %
Verenigde Staten:	15,2 %
Frankrijk:	10,7 %
Duitsland:	9,1 %
Nederland:	4,8 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Verenigde Staten:	24,0 %
Verenigd Koninkrijk:	13,8 %
België:	13,1 %
Duitsland:	6,6 %
Zwitserland:	5,5 %

Kerncijfers

	2014	2015*	2016	2017**	2018**
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	8,4	26,3	4,2	3,1	2,0
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,2	-0,3	0,0	0,7	1,1
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,7	4,5	2,6	1,9	2,7
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	6,0	7,3	4,4	0,4	2,4
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	21,0	36,9	0,8	2,7	2,1
Werkloosheidscijfer (%)	11,3	9,4	7,9	6,9	6,4
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	18,1	32,5	3,3	3,4	3,7
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	14,4	34,5	1,5	4,1	2,5
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-3,8	-1,9	-1,5	-0,7	0,2
Staatsschuld (% van bbp)	97,3	77,9	76,5	76,2	78,8

* De uitzonderlijke groeicijfers van 2015 hebben te maken met een statistische herziening waardoor buitenlandse bedrijven die zich in Ierland vestigden werden opgenomen in de waarde van zijn bedrijfssector.

** prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Ierse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

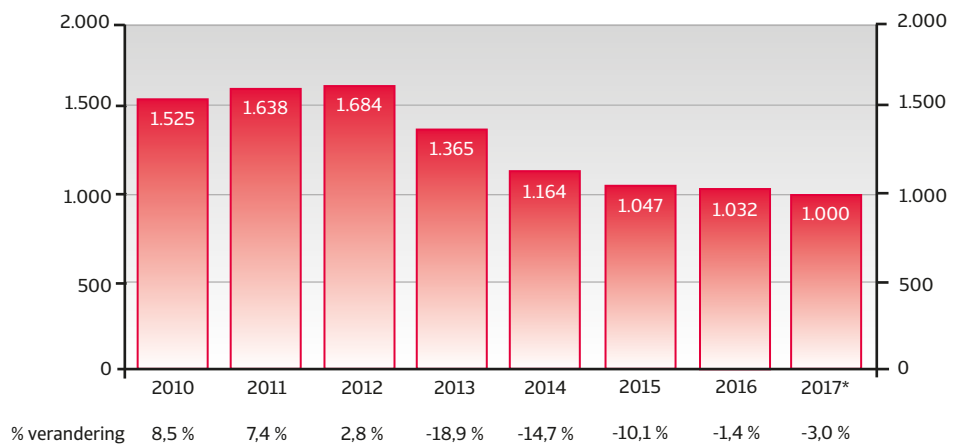
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
				
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
				
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel
				

De insolventieomgeving

Aantal faillissementen neemt na vier jaar van daling waarschijnlijk weer toe

Na zes jaar van stijgingen begon het aantal Ierse faillissementen in 2013 eindelijk te dalen. Deze positieve trend vertraagde evenwel tot een daling van 1% in 2016. In 2017 wordt een daling van 3% verwacht. Dat gezegd zijnde hebben bedrijven die sterk leunen op de export naar het Verenigd Koninkrijk (bijvoorbeeld in de voedingssector) steeds meer te lijden onder het waardeverlies van het Britse pond tegenover de euro.

Iers insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

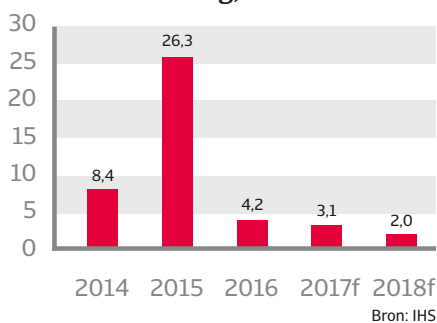

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

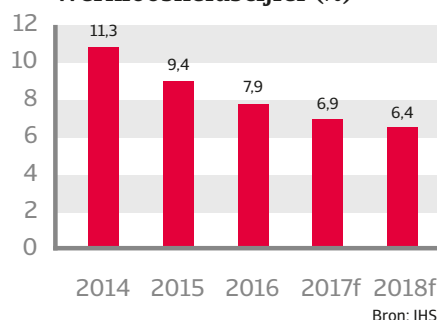
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)

De Brexit werpt zijn schaduw over Ierland

De Ierse economie kende in 2015 en 2016 een stevige groei, gebaseerd op een flinke binnenlandse vraag, veel investeringen en een fikse toename van de export. Internationale investeerders lijken de pogingen van de regering te waarderen om het begrotingstekort terug te dringen en hebben opnieuw vertrouwen in de duurzaamheid (op lange termijn) van de overheidsfinanciën. In 2017 zal de bbp-groei zich naar verwachting voortzetten, weliswaar in een trager tempo (respectievelijk 3,1% en 2,0%), onder invloed van een verdere uitbreiding van de export en van investeringen. Verwacht wordt dat de werkloosheid verder zal dalen.

Werkloosheidscijfer (%)

Het belang van de Britse markt (die goed is voor ongeveer 14% van de Ierse export aan goederen en 20% aan diensten) maakt dat de gevolgen van de beslissing om uit de EU te stappen begonnen zijn het ondernemersvertrouwen en bepaalde Ierse sectoren aan te tasten. Zo heeft het waardeverlies van het Britse pond de prijzen van Ierse landbouw-/voedingsproducten in het Verenigd Koninkrijk al schade toegebracht. Een mogelijke economische crisis in het Verenigd Koninkrijk en de uitkomst van de onderhandelingen de komende twee jaar tussen de EU en het VK (met een 'harde' of een 'zachte' Brexit) zullen dan ook onmiddellijk gevolgen hebben voor de Ierse economische prestaties.

Italië

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	15,6 %
Frankrijk:	8,8 %
China:	7,7 %
Nederland:	5,7 %
Spanje:	5,1 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Duitsland:	12,6 %
Frankrijk:	10,5 %
Verenigde Staten:	8,9 %
Verenigd Koninkrijk:	5,5 %
Spanje:	4,9 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	0,2	0,7	0,9	0,6	0,7
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,2	0,0	-0,1	1,7	1,6
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,2	1,6	1,3	0,5	0,5
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	-1,4	0,7	-0,1	-0,9	0,7
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,6	0,9	2,0	2,0	1,6
Werkloosheidscijfer (%)	12,6	11,9	11,7	11,8	11,3
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	-2,2	1,4	3,1	1,8	0,9
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	2,4	4,1	2,6	1,7	2,1
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-3,0	-2,6	-2,4	-3,8	-2,9
Staatschuld (% van bbp)	120,4	129,9	128,9	132,8	140,8

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Italiaanse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

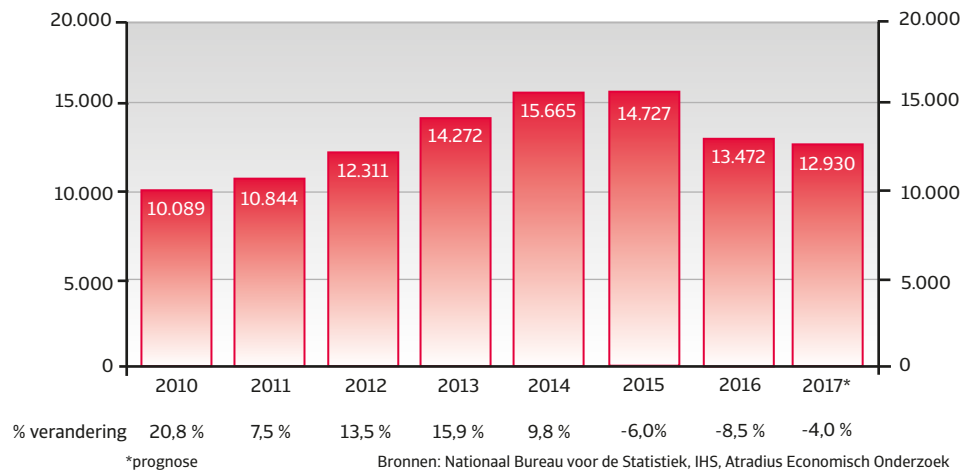
Slechts bescheiden daling van insolventiepeil in 2017 na jaren van gestage toenames

Het aantal faillissementen is tussen 2008 en 2014 elk jaar blijven stijgen, vaak met meer dan 10 procent. Dit resultaat ligt in lijn met de zwakke economische prestaties van Italië de afgelopen jaren. In 2015 en 2016 zette het cijfer met respectievelijk 6% en 8,5% eindelijk een daling in. Voor 2017 wordt een daling van 4% verwacht, maar het geprognostiseerde aantal van ongeveer 12.900 gevallen ligt nog steeds veel hoger dan dat in 2008 (6.500 gevallen).

De liquiditeitsproblemen van Italiaanse bedrijven worden versterkt door aanhoudend slecht betaalgedrag, met name van de publieke sector. Bovendien vertonen Italiaanse bedrijven in vergelijking met hun West-Europese tegenhangers een hogere gemiddelde gearing - vooral kortetermijngearing.

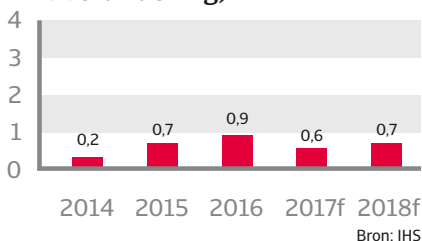
Italiaans insolventiepeil

(jaar-op-jaar verandering)

Economische situatie

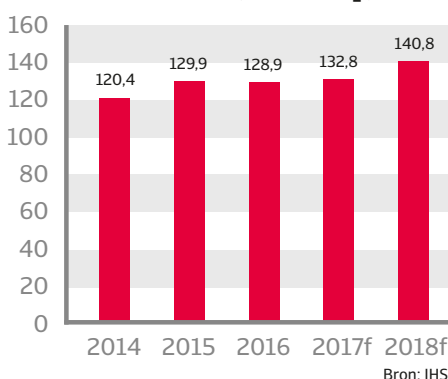
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)

Een zwak herstel met een potentieel neerwaarts risico

Het Italiaanse economische herstel blijft zwak, met bescheiden groeiprognoses van 0,6% in 2017 en 0,7% in 2018. Het huidige herstel is allesbehalve stabiel. Groei van de export wordt ondersteund door een zwakkere wisselkoers van de euro, maar Italië heeft haar concurrentiepositie tegenover de andere EU-landen niet kunnen verstevigen. De gewenste hervormingen (bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt) zijn tot dusver onvoldoende gebleken. De Italiaanse banksector blijft onder druk staan en met name kredietvoorzieningen voor bedrijven zijn nog altijd beperkt. Ondanks een aantal inspanningen tot begrotingsconsolidatie blijft de verhouding staatsschuld/bbp hoog, met meer dan 130%. Om deze verhouding significant te laten dalen zou een nominale jaarlijkse groei van 3% vereist zijn.

Staatsschuld (% van bbp)

Bovendien heeft het aftreden in december 2016 van premier Matteo Renzi na de afwijzing van constitutionele hervormingen in een referendum de politieke instabiliteit gevoed. Hoewel het politieke landschap van Italië verbrokken blijft, vallen vervroegde verkiezingen in 2017 niet uit te sluiten. Als gevolg daarvan zijn de spreads op overheidsobligaties sinds begin 2017 gestegen.

Nederland

Belangrijkste importlanden (2016, % van totaal)

Duitsland:	17,2 %
België:	9,8 %
China:	9,1 %
Verenigde Staten:	8,7 %
Verenigd Koninkrijk:	5,5 %

Belangrijkste exportmarkten (2016, % van totaal)

Duitsland:	23,2 %
België:	10,4 %
Verenigd Koninkrijk:	8,9 %
Frankrijk:	8,0 %
Verenigde Staten:	4,3 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	1,4	2,0	2,1	2,0	1,8
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	1,0	0,6	0,3	1,6	1,4
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	0,3	1,8	1,7	1,7	1,5
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,5	0,8	1,6	1,8	0,8
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	-2,8	-3,3	1,9	0,9	1,3
Werkloosheidscijfer (%)	7,4	6,9	6,0	5,2	5,2
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	2,3	9,9	4,8	1,0	1,9
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	4,4	5,0	3,5	3,5	4,4
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-2,3	-1,9	-0,3	-0,9	-0,9
Staatschuld (% van bbp)	62,1	63,9	62,0	58,8	61,6

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Nederlandse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

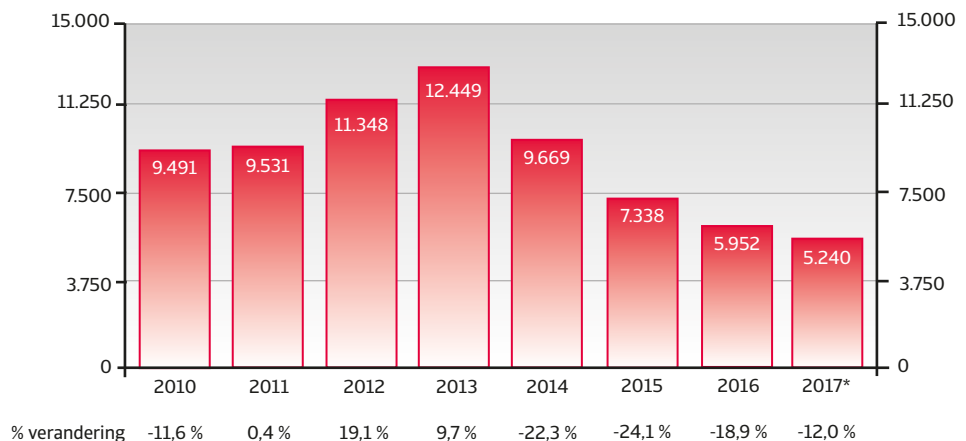
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

Daling in bedrijfsfaillissementen vertraagt naar verwachting in 2017

Door de economische vertraging in 2012 en 2013 steeg het insolventiepeil sterk. Het economische herstel heeft ervoor gezorgd dat het aantal bedrijfsfaillissementen sinds 2014 weer afneemt, met 18,9% tot 5.952 gevallen in 2016 (inclusief eenmanszaken). De positieve trend zal zich in 2017 naar verwachting doorzetten.

Nederlands insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

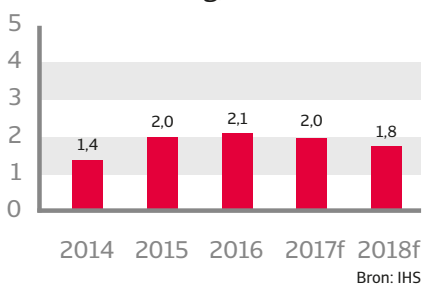

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

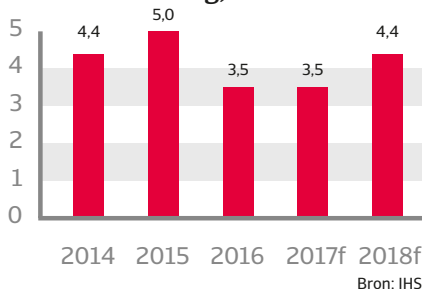
Reële groei bnp (jaar-op-jaar, % verandering)

Stabiele groei ook in 2017 en 2018

De Nederlandse economie heeft in 2015 en 2016 aan kracht gewonnen. Volgens de prognoses zal ze in 2017 en 2018 met zo'n 2% op jaarbasis blijven groeien. Verwacht wordt dat alle uitgavencategorieën een bijdrage zullen leveren aan de economische opleving. De particuliere consumptie profiteert van de daling van de werkloosheidscijfers (die de voorbije drie jaar aanzienlijk is geweest), een toename van het besteedbare inkomen en een stijging met 15% van de huizenprijzen sinds 2013. Tegelijkertijd zal de inflatie in 2017 door de hogere energieprijzen stijgen naar 1,6%. De Nederlandse export blijft profiteren van de grotere wereldwijde vraag en het waardeverlies van de euro. Eerdere bezuinigingsmaatregelen en de huidige economische groei zullen ervoor zorgen dat de begroting in 2017 en 2018 waarschijnlijk slechts een klein tekort of zelfs een overschot zal realiseren.

Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)

Door de nauwe handels- en investeringsrelaties tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk zal de Brexit-beslissing hoogstwaarschijnlijk op middellange termijn gevolgen hebben voor Nederlandse bedrijven. Vooral de sectoren chemie, elektronica, voeding en metaal zullen de effecten hiervan voelen.

Oostenrijk

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	41,8 %
Italië:	6,3 %
Zwitserland:	5,6 %
Tsjechië:	4,2 %
Nederland:	4,0 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Duitsland:	29,6 %
Verenigde Staten:	6,4 %
Italië:	6,1 %
Zwitserland:	5,3 %
Frankrijk:	4,4 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	0,7	0,9	1,4	1,9	1,6
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	1,6	0,9	0,9	2,3	1,8
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,2	0,0	1,3	1,9	1,6
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,5	0,8	0,7	0,1	0,0
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,2	1,2	1,5	2,4	2,1
Werkloosheidscijfer (%)	8,4	9,1	9,1	8,8	8,4
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,4	0,6	2,6	1,6	2,0
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	2,4	3,6	2,0	1,9	3,1
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-2,7	-1,1	-0,8	-1,0	-0,6
Staatschuld (% van bbp)	77,6	84,4	81,9	81,3	85,3

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Oostenrijkse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

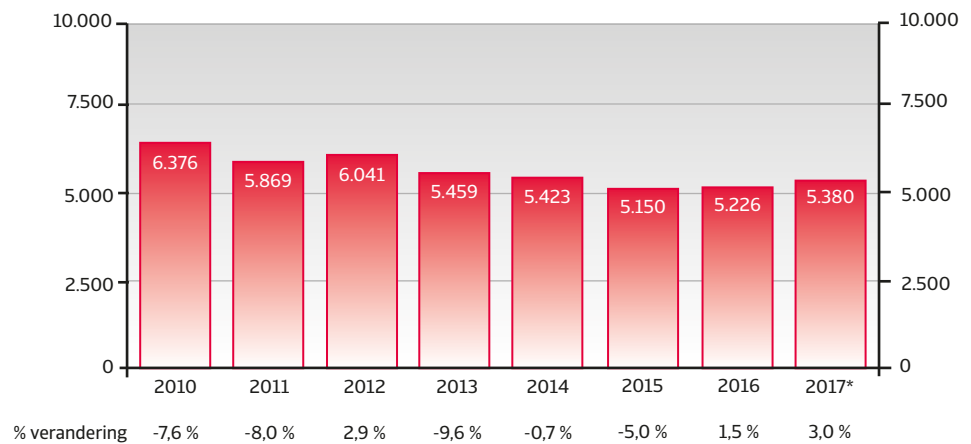
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

Het aantal faillissementen gaat weer omhoog

Na een daling gedurende drie opeenvolgende jaren is het aantal bedrijven dat in 2016 failliet ging opnieuw gestegen, met 1,5%. Verwacht wordt dat dit cijfer in 2017 verder zal toenemen (met 3%).

Oostenrijks insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

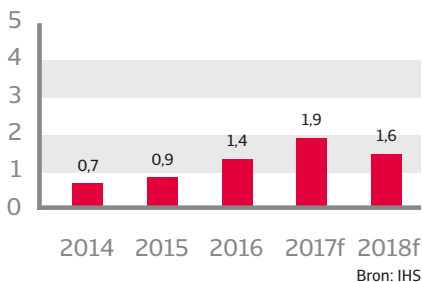

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

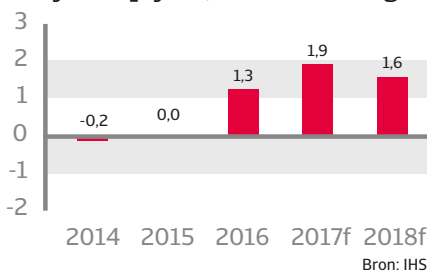
Reële groei bpb (jaar-op-jaar, % verandering)

Hogere groei verwacht in 2017

Het Oostenrijkse bpb is in 2016 met 1,4% gestegen. Volgens prognoses zal dit onder invloed van zowel de binnenlandse consumptie als de export in 2017 met 1,9% toenemen. Geholpen door een dalende werkloosheid zal de particuliere consumptie met 1,9% groeien. Naar verwachting zal de stijgende vraag in de eurozone en op overzeese markten de export ten goede komen. Verwacht wordt dat de inflatie in 2017 meer dan 2% zal toenemen; in 2016 bedroeg de inflatie-stijging 0,9%.

Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)

Spanje

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	14,7 %
Frankrijk:	11,9 %
China:	7,2 %
Italië:	6,6 %
Nederland:	5,1 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Frankrijk:	16,1 %
Duitsland:	11,3 %
Verenigd Koninkrijk:	7,6 %
Italië:	7,5 %
Portugal:	7,3 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	1,4	3,2	3,2	2,4	2,2
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,1	-0,5	-0,2	2,6	1,8
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,6	2,9	3,2	2,2	2,0
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	0,6	2,2	2,4	-1,2	0,7
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,2	3,2	1,9	1,8	1,5
Werkloosheidscijfer (%)	24,5	22,1	19,6	17,6	16,7
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	3,8	6,0	3,1	2,1	2,4
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	4,2	4,9	4,4	4,0	3,8
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-6,0	-5,2	-4,5	-3,5	-3,0
Staatschuld (% van bbp)	92,2	98,5	97,4	97,4	103,4

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Spaanse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

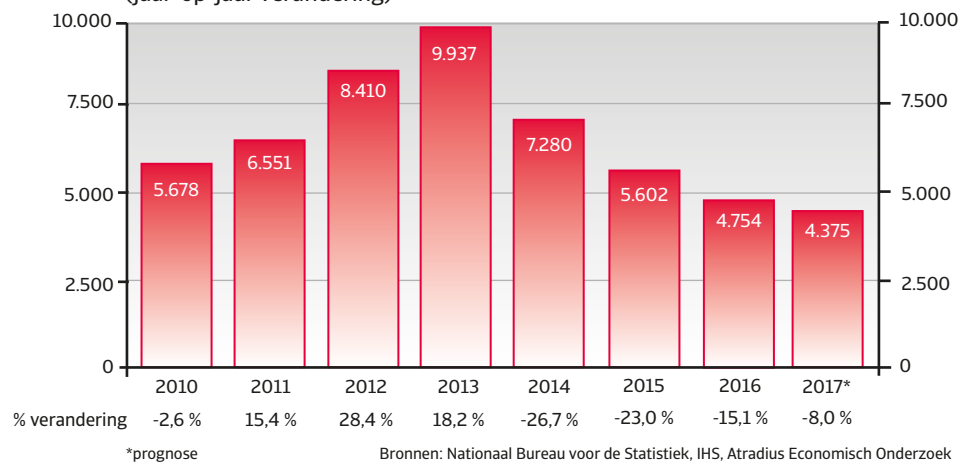
De insolventieomgeving

Nieuwe verbetering van insolventie verwacht in 2017, maar cijfers blijven hoog

Het insolventiepeil was een duidelijke spiegel van het economische klimaat, met een hoge jaar-op-jaar stijging in 2012 en 2013. Dit had vooral te maken met de terugval van de interne vraag en de algemeen hoge druk op de liquiditeit van bedrijven door hun beperkte mogelijkheden voor externe financiering.

Dankzij het economisch herstel sinds 2014 begon het aantal faillissementen echter opnieuw te dalen en deze positieve trend zal naar verwachting aanhouden, met een verwachte daling van het aantal bedrijfsfaillissementen met 8% in 2017. Het aantal faillissementen blijft met ongeveer 4.400 hoog, omdat men nog altijd niet helemaal hersteld is van de stijgingen sinds 2008, toen ongeveer 3.000 faillissementen werden genoteerd.

Spaans insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

Economische situatie

Het economische herstel houdt aan

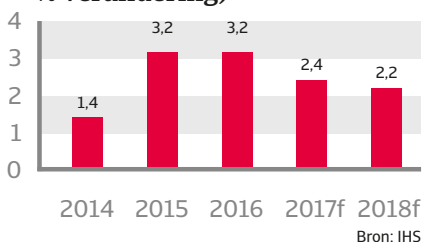
Het herstel van de Spaanse economie won verder aan kracht in 2016, met een bbp-groei van weer meer dan 3%. Voor 2017 wordt een economische groei van 2,4% voorspeld. De consumptie door huishoudens blijft immers robuust (hoewel de positieve gevolgen van lagere energieprijzen, fiscale stimulansen en hervormingen in de inkomstenbelastingen in 2016 wegebben) en de werkloosheid daalt verder. Er wordt verwacht dat in 2017 zowel reële investeringen in vaste activa als de industriële productie solide zullen blijven en dat de exportgroei zal versnellen. Na drie jaar deflatie van de consumentenpreisen, zal er naar verwachting weer sprake zijn van inflatie.

Huishoudens en bedrijven hebben hun schuldenlast in 2016 verder kunnen afbouwen. Beide zitten echter nog steeds boven het gemiddelde in de eurozone en hebben dus nog een weg te gaan.

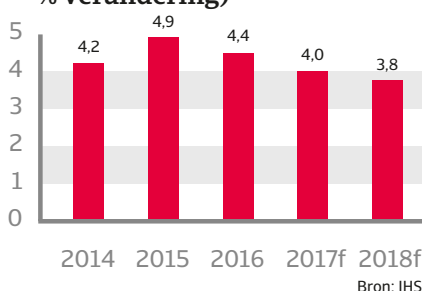
Spaanse banken hebben op het vlak van de kwaliteit van hun activa en kapitaal in 2016 weer aan veerkracht gewonnen. Dit neemt niet weg dat het niveau van niet-rendabele leningen hoog blijft in vergelijking met andere EU-leden. Op één uitzondering na hebben de Spaanse banken de stresstest voor 2016 van de Europese Bankautoriteit doorstaan.

In juli 2016 heeft de Europese Commissie Spanje twee jaar extra gegeven, tot 2018, om het begrotingstekort tot onder de 3% te krijgen. Voor 2016 wordt een begrotingstekort van 3,5% voorspeld, gevolgd door een daling tot 3,0% van het bbp in 2018.

Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)

Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)

Verenigd Koninkrijk

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	14,8 %
China:	9,8 %
Verenigde Staten:	9,2 %
Nederland:	7,5 %
Frankrijk:	5,8 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Verenigde Staten:	14,6 %
Duitsland:	10,1 %
Zwitserland:	7,0 %
China:	6,0 %
Frankrijk:	5,9 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	3,1	2,2	2,0	1,6	1,2
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	1,5	0,0	0,7	2,7	3,1
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	2,2	2,4	3,0	1,8	1,2
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	1,9	1,0	2,6	1,2	0,8
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,5	1,2	1,2	1,9	1,5
Werkloosheidscijfer (%)	6,2	5,4	4,9	5,1	5,5
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	6,7	3,4	0,5	0,2	0,3
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	1,5	6,1	1,4	4,2	3,0
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-5,7	-4,3	-3,4	-2,7	-2,5
Staatschuld (% van bbp)	80,0	82,5	79,2	79,5	82,5

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Britse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

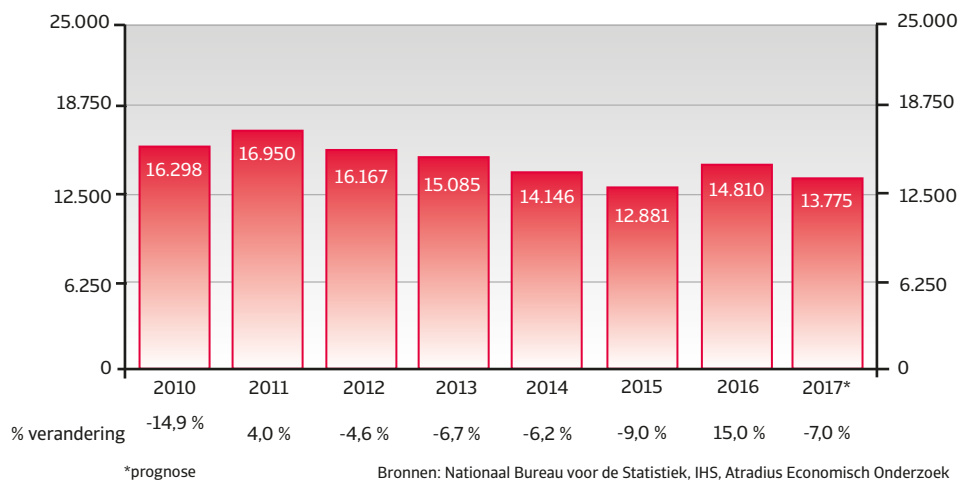
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

Stijging van het insolventiepeil in 2016

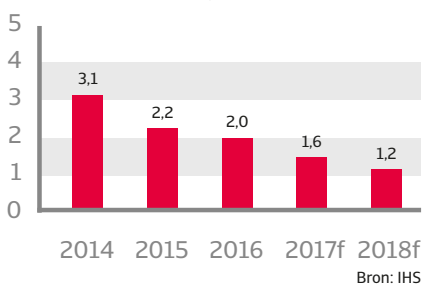
In 2016 noteerde de UK Insolvency Service een stijging van 15% in vergelijking met het jaar daarvoor voor het aantal verplichte vereffeningen en vrijwillige vereffeningen door schuldeisers in Engeland en Wales, met 14.810 vastgestelde gevallen. Deze stijging was echter voornamelijk te wijten aan de gewijzigde regelgeving rond invorderbare uitgaven, die in het vierde kwartaal van 2016 leidde tot het faillissement van bijna 1.800 dienstverleners aan particulieren. Zonder deze dienstverlenende bedrijven mee te rekenen bedroeg de stijging jaar-op-jaar 1%. Gezien het uitzonderlijk hoge insolventiepeil in 2016 wordt voor 2017 een daling van 7% verwacht. Dit zou het gevolg zijn van een statistische aanpassing en niet van een economische heropleving aangezien bepaalde sectoren meer faillissementen zullen kennen door de huidige onzekerheid over de Brexit.

Brits insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

Economische situatie

Reële groei bpb (jaar-op-jaar, % verandering)

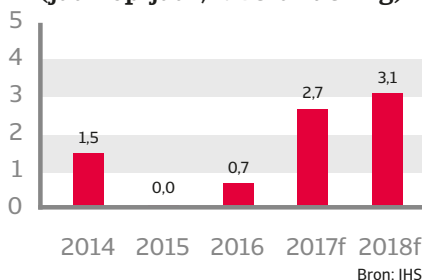

Groeivertraging verwacht in 2017

Ook na het Brexit-referendum in juni 2016 is de Britse economie veerkrachtig gebleken. Vorig jaar liet ze een groei van 2% noteren. De consumentenuitgaven zijn de motor geweest van de economische opleving, waarin ook het relatief hoge werkgelegenheidspercentage een rol heeft gespeeld.

Tot dusver houdt deze opleving aan, maar stijgende inflatie door het zwakke pond en de toenemende onzekerheid rond de onderhandelingen met de EU zullen zich waarschijnlijk laten voelen in de consumptie van de huishoudens in 2017. Investerings zullen een groeivertraging kennen door gestegen onzekerheid over het verloop van de onderhandelingen tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk (de Britse regering heeft in maart 2017 artikel 50 ingeroepen en zo de onderhandelingen met de EU over een uittreding formeel in gang gezet). Tezelfdertijd is de verwachting dat de export in 2017 zal aantrekken, geholpen door de sterkere internationale concurrentiepositie als gevolg van het zwakkere pond. De groei van het Britse bpb zal waarschijnlijk vertragen tot 1,6% in 2017 en 1,2% in 2018. Ondanks de groeiende inflatie houdt de Bank of England voorlopig vast aan een rentevoet van 0,25%.

Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)

Zweden

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	18,0 %
Nederland:	8,1 %
Noorwegen:	7,9 %
Denemarken:	7,7 %
China:	6,0 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Noorwegen:	10,4 %
Duitsland:	10,4 %
Verenigde Staten:	7,8 %
Verenigd Koninkrijk:	7,3 %
Denemarken:	6,9 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	2,7	3,8	3,1	2,2	2,2
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	-0,2	0,0	1,0	1,8	1,9
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	2,2	2,6	2,2	1,7	1,7
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	3,0	5,8	2,1	1,6	0,6
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	-1,7	3,1	1,1	1,9	1,5
Werkloosheidscijfer (%)	7,9	7,4	7,0	6,8	6,8
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	5,6	6,5	5,5	3,3	2,5
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	5,5	5,2	3,0	2,6	2,5
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-1,6	0,3	0,2	-0,4	-0,2
Staatschuld (% van bbp)	39,0	43,8	39,3	40,4	43,2

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Zweedse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

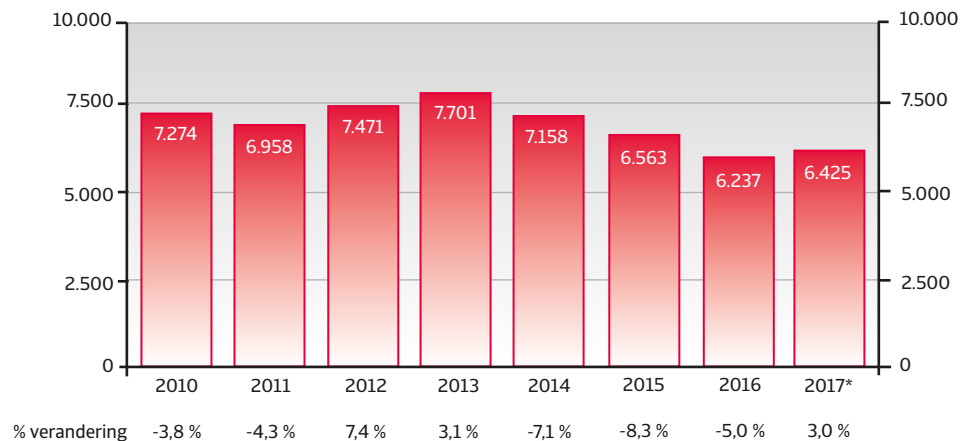
Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

De insolventieomgeving

Insolventiepeil daalt sinds 2014

Sinds 2014 is het Zweedse insolventiepeil gedaald, waarbij in 2016 een daling van 5% werd genoteerd. In 2017 wordt echter een ommezwaai verwacht, met een bescheiden toename van waarschijnlijk 3%.

Zweeds insolventiepeil (jaar-op-jaar verandering)

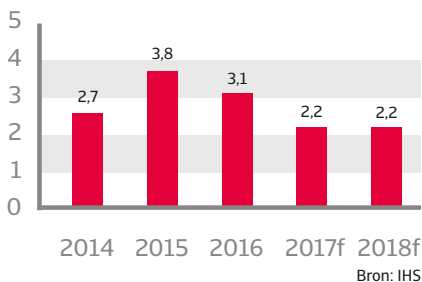

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

Reële groei bpb (jaar-op-jaar, % verandering)

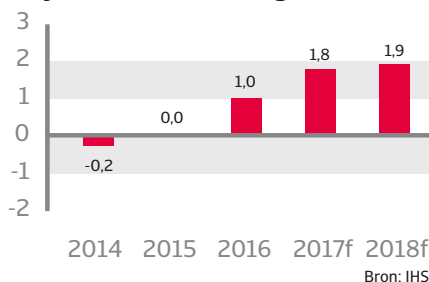

Groei vertraagt in 2017, maar blijft solide

De Zweedse economie zal volgens de prognoses in 2017 met 2,2% groeien, nadat ze ook al een groei kende van 3,1% in 2016. Verwacht wordt dat zowel de consumptie van huishoudens als investeringen gesteund door lage rentevoeten zullen blijven groeien, maar minder snel dan in 2016.

Om de deflatie te bestrijden en de munt te verzwakken heeft de Zweedse centrale bank sinds juli 2014 herhaaldelijk de reporente verlaagd, die sinds februari 2016 -0,5% bedraagt. De inflatie nam in 2016 opnieuw toe en zal in 2017 naar verwachting met 1,8% stijgen. Het expansieve monetaire beleid heeft aangezet tot meer investeringen en hogere prijzen van activa.

Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)

Zwitserland

Belangrijkste importlanden (2015, % van totaal)

Duitsland:	20,6 %
Verenigd Koninkrijk:	12,8 %
Verenigde Staten:	8,0 %
Italië:	7,7 %
Frankrijk:	6,6 %

Belangrijkste exportmarkten (2015, % van totaal)

Duitsland:	14,2 %
Verenigde Staten:	10,6 %
Hongkong:	8,7 %
Italië:	7,4 %
China:	7,0 %

Kerncijfers

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)	2,0	0,8	1,3	1,5	1,8
Consumentenprijzen (jaar-op-jaar, % verandering)	0,0	-1,1	-0,4	0,6	0,5
Reële particuliere consumptie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,2	1,0	1,2	1,5	1,3
Detailverkoop (jaar-op-jaar, % verandering)	0,1	-1,9	-2,1	-0,5	0,5
Industriële productie (jaar-op-jaar, % verandering)	1,4	-2,6	-0,2	2,5	2,3
Werkloosheidscijfer (%)	3,0	3,2	3,3	3,2	3,0
Reële investeringen in vaste activa (jaar-op-jaar, % verandering)	2,8	1,5	2,5	1,0	2,0
Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)	5,1	2,0	4,6	2,3	2,6
Begrotingssaldo (% van het bbp)	-0,3	1,1	0,9	0,8	0,8
Staatschuld (% van bbp)	32,0	33,2	32,7	32,6	34,0

* prognose Bron: IHS

Vooruitzichten prestaties Zwitserse sectoren

mei 2017

Uitstekend:
Het kredietrisico in de sector is laag / de bedrijfsprestaties in de sector zijn sterk ten opzichte van de trend op lange termijn.

Goed:
Het kredietrisico in de sector is gunstig / de bedrijfsprestaties in de sector liggen boven de trend op lange termijn.

Redelijk:
Het kredietrisico in de sector is gemiddeld / de bedrijfsprestaties in de sector zijn stabiel.

Matig:
Het kredietrisico in de sector is relatief hoog / de bedrijfsprestaties in de sector liggen onder de trend op lange termijn.

Slecht:
Het kredietrisico in de sector is hoog / de bedrijfsprestaties in de sector zijn zwak ten opzichte van de trend op lange termijn.

Landbouw	Automotive/ Transport	Chemie/ Farmacie	Bouw	Bouwmaterialen
Duurzame consumptiegoederen	Elektronica/ICT	Financiële diensten	Voeding	Machines/ Engineering
Metaal	Papier	Diensten	Staal	Textiel

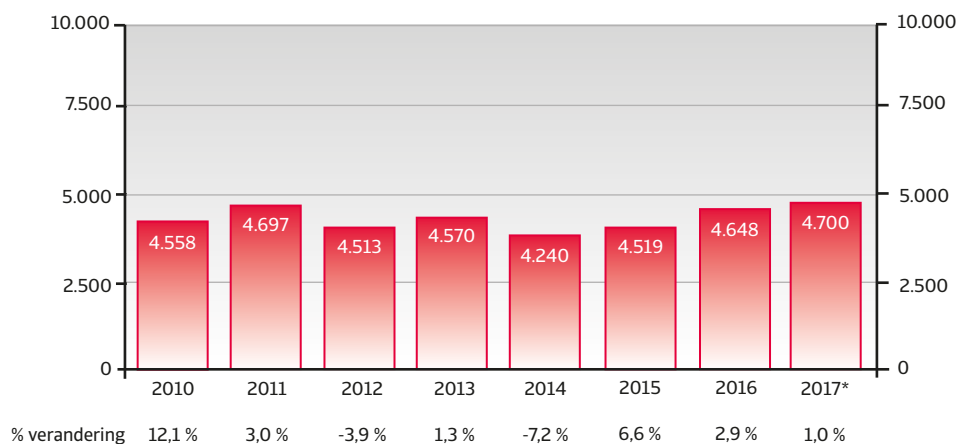
De insolventieomgeving

Bedrijfsfaillissementen stijgen naar verwachting verder in 2017

Door het moeilijker economische klimaat is het Zwitserse insolventiepeil sinds 2015 elk jaar gestegen. Ondanks een hernieuwde bbp-groei zal deze trend zich in 2017 waarschijnlijk doorzetten. Het aantal faillissementen zal volgens de verwachtingen met 1% stijgen, wat betekent dat 4.700 bedrijven failliet zullen gaan en een te hoge schuldenlast zullen meemaken.

Zwitsers insolventiepeil

(jaar-op-jaar verandering)

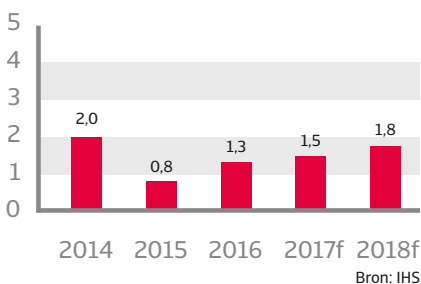

*prognose

Bronnen: Nationaal Bureau voor de Statistiek, IHS, Atradius Economisch Onderzoek

Economische situatie

Reële groei bbp (jaar-op-jaar, % verandering)

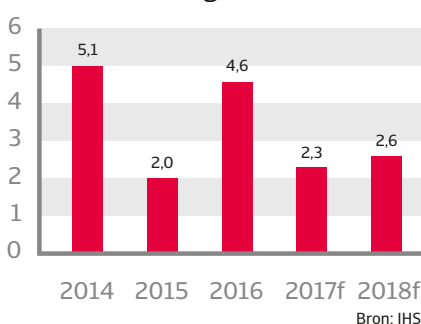

Verwachte groei onder de 2% in 2017

Nadat de Zwitserse centrale bank in januari 2015 had beslist om een einde te maken aan het wisselkoersplafond, waardoor de Zwitserse frank een zeer sterke positie had ingenomen (vooral tegenover de euro) en de export grote nadelen ondervond, kende de Zwitserse economie in 2016 een bescheiden heropleving. Zwitserland is sterk afhankelijk van de export, die 70% van het bbp uitmaakt. In 2016 waren de productiekosten voor exportgerichte bedrijven sterk gestegen in vergelijking met hun exportprijzen, wat de winst drukte.

Het herstel in 2016 was het gevolg van de stabilisatie van de wisselkoers en de verhoogde vraag vanuit de eurozone, wat tot hogere export leidde. De centrale bank heeft de basisrente op -0,75% gehouden, wat in zekere zin heeft bijgedragen tot de lagere wisselkoers van de Zwitserse frank.

Export van goederen en diensten (jaar-op-jaar, % verandering)

Gezien de groeiprognose voor de export en de verwachting dat de particuliere consumptie licht zal aantrekken zou het geleidelijke herstel zich in 2017 moeten doorzetten. De consumentenprijsinflatie zal waarschijnlijk onder de 1% blijven.

Hebt u dit landenrapport met interesse gelezen? Kijkt u dan ook eens op onze website www.atradius.nl. U vindt hier nog meer Atradiuspublicaties die zich richten op de mondiale economie, waaronder meer landenrapporten, sectoranalyses, advies over creditmanagement en artikelen over actuele businesstopics.

Actief op Twitter? Volg [@atradiusNL](https://twitter.com/atradiusNL) of zoek op [#landenrapport](https://twitter.com/hashtag/landenrapport) om up to date te blijven met de nieuwste versie.

Volg Atradius op Social Media

[@atradiusNL](https://twitter.com/atradiusNL)

[Atradius-Nederland](https://www.linkedin.com/company/atradius-nederland)

[atradiusNL](https://www.youtube.com/channel/UCatradiusNL)

Disclaimer

Dit rapport wordt louter ter informatie verstrekt en is niet bedoeld als enige aanbeveling aan de lezer(s) met betrekking tot een specifieke transactie, investering of strategie. Lezers zijn zelf verantwoordelijk voor het nemen van commerciële en andere beslissingen omtrent de verstrekte informatie. Hoewel Atradius al het noodzakelijke heeft gedaan om te verzekeren dat de informatie in dit rapport verkregen is van betrouwbare bronnen, kan Atradius niet verantwoordelijk gesteld worden voor fouten of omissies, of voor de resultaten verkregen door gebruik van deze informatie. Alle informatie in dit rapport wordt gegeven 'zoals ze is', zonder garantie op volledigheid, accuraatheid, tijdsgebondenheid, of op de resultaten verkregen door gebruik van het rapport, en zonder garantie van enige soort, uitdrukkelijk of geïmpliceerd. In geen geval zal Atradius, haar gerelateerde partners of corporaties, of de partners, agenten of werknemers hiervan verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor enige genomen beslissing of actie die zij zouden nemen op basis van de in dit rapport verstrekte informatie om het even welke schade het betreft, zelfs wanneer vooraf geïnformeerd over de mogelijke negatieve gevolgen.

Copyright Atradius N.V. 2017

Atradius
David Ricardostraat 1 – 1066 JS Amsterdam
Postbus 8982 – 1006 JD Amsterdam
Nederland
Tel.: +31 20 553 9111
info@atradius.nl
www.atradius.nl